

Tjänsteskrivelse - Trafikplan 2027

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår att Regionstyrelsen föreslår Regionfullmäktige besluta att:

1. Anta trafikplan 2027, med följande satsningar för att förbättra kollektivtrafiken i Gävle:
 - Utökad sommartrafik på linje 12 från juni 2026
 - Utökad sommartrafik på linje 14 från juni 2026

Sammanfattning

Region Gävleborg är regional kollektivtrafikmyndighet i Gävleborgs län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken. Region Gävleborg har bestämt att en Trafikplan ska upprättas som beskriver kollektivtrafiken i Gävleborgs län och de trafikutvecklingsåtgärder som planeras för kommande verksamhetsår. Trafikplanen ska beslutas av Regionfullmäktige.

Planen bygger på:

Trafikförsörjningsprogrammet 2022–2032, som anger mål och inriktning för kollektivtrafiken, och Region Gävleborgs politiska inriktning 2022–2026, som betonar hållbarhet, tillgänglighet och jämlikhet.

Ärendet

Trafikplanen är ett årligt beslutsunderlag som beskriver hur trafiken ska utvecklas kommande år. Trafikplanen ska beslutas av Regionfullmäktige.

Utgångspunkter

Trafikförsörjningsprogrammet anger Region Gävleborgs viljeinriktning, ambition och prioriteringar för kollektivtrafiken 2022–2032 och målsättningarna är:

- En större andel resor ska ske med kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska utgöra en växande andel av det motoriserade resandet.
- Kollektivtrafiken skapar och förstärker möjligheterna till större funktionella studie- och arbetsmarknader i starka stråk och områden, framför allt där kollektivtrafiken kan vara ett förstahandsval.
- Kollektivtrafiken ska använda förnybara och prioritera utsläppsfria drivmedel, minska energiåtgången och därmed minska klimat- och miljöpåverkan. Kollektivtrafiken ska även eftersträva att ligga i framkant när ny klimatsmart teknik för förnybara drivmedel blir tillgänglig.
- Kollektivtrafiken ska möjliggöra för människor att bo, verka och leva i länet. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglighetsanpassad så att så många som möjligt kan använda den. Den ska vara bekväm, enkel och billig.

I den politiska inriktningen anger regionfullmäktige vilka politiska prioriteringar som ska styra Region Gävleborgs arbete 2022–2026. Kollektivtrafiken och dess samhällsuppdrag lyfts framför allt på två ställen:

”En väl fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för en hållbar utveckling i hela Gävleborg. Kollektivtrafiken möjliggör på ett klimatsmart sätt studier och arbete på andra orter, bättre matchning på arbetsmarknaden samt ett större utbud av rekreation. Region Gävleborg ska bedriva en kollektivtrafik som är billig, enkel och bekväm. Fokus ska ligga på att förbättra och utveckla tillgänglighet och pålitlighet. Målsättningen är en kollektivtrafik som möjliggör ett tillgängligt samhälle på fossilfri grund.”

”Klyftorna ska minska - mellan människor, mellan stad och landsbygd samt mellan fattiga och rika områden. Det ska finnas utvecklingskraft i alla delar av Gävleborgs län med stärkt lokal och regional konkurrenskraft och en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd. Region Gävleborg ska förbättra matchningen på arbetsmarknaden, öka tillgängligheten till kultur i hela länet samt skapa bättre förutsättningar för kompetensförsörjning, innovation och näringslivets förnyelse.”

Arbetet med Trafikplan 2027 har skett i nära dialog med:

- **Kommunerna**, genom gemensamma möten och samråd
- **Trafikföretag och resenärer**, som lämnat synpunkter på trafikutbudet
- **Allmänheten**, vars förslag bidragit till flera förbättringar

Trafikplanering – så går det till

Planeringen följer en årlig process:

Tidpunkt	Aktivitet
Februari	Trafikplan beslutas i Regionfullmäktige
April	Tåglägesbeställning lämnas till Trafikverket
Februari–oktober	Detaljplanering av nästa års trafik
Juni-augusti	Möjlighet till mindre justeringar i trafikutbudet
September	Trafikverket beslutar om tåglägen
December	Ny huvudtidtabell börjar gälla

Nuvarande trafikutbud

Som grund för nuvarande trafikutbud ligger den trafik som ingick i skatteväxlingen för länets kollektivtrafik den 1 januari 2012 samt den trafikutveckling som har genomförts under perioden 2013–2024 och de utbudsjusteringar som verkställs under 2025.

Den regionala linjetrafiken med buss kan delas upp i stadstrafik och regional linjetrafik. Stadstrafik bedrivs i Gävle, Sandviken, Bollnäs, Söderhamn och Hudiksvall. Regional tågtrafik (X-tåg) bedrivs på sträckorna Ljusdal – Bollnäs – Ockelbo - Gävle och Sundsvall – Gnarp – Hudiksvall – Söderhamn - Gävle.

Utöver av Region Gävleborg planerad regional trafik finansierar Regionen trafik som utförs av Tåg i Bergslagen, Upplands lokaltrafik och SJ.
I alla länets kommuner bedrivs efterfrågestyrd kollektivtrafik med taxi (Närtrafik) som komplement till den ordinarie linjetrafiken. Den är i första hand till för att samtliga länets innevånare skall kunna nå olika former av samhällsservice.

Omfattningen av trafiken från och med 15 december 2024:

	<i>Stadsbuss</i>	<i>Landsbygdstrafik</i>	<i>X-tåg</i>
Antal linjer	24	60	2
Antal omlopp	70	133	6
Antal fordon	79	150	8
Produktion/år (turkm):	4 833 111	12 422 558	1 977 782

Totala kostnader 2024:

Buss:	597 mnkr
Tåg:	259 mnkr (inkl. TIB och kortgiltighet på UL och SJ)
Biljettintäkter buss/tåg:	308 mnkr*

* Uppdelningen mellan buss och tåg är svår att göra på grund av svårigheterna att koppla såld biljett till vilken linje den använts på.

Trafikplan 2027

X-trafik har tagit fram förslag på trafiksatsning för år 2027.

- **Utökad sommartrafik i Gävle, från juni 2026**

Linje 12 och linje 14 har ett högt resande även under sommaren. En stor andel av resenärerna är arbetspendlare som är beroende av en fungerande och tillförlitlig kollektivtrafik året runt. Trots detta minskas idag turtätheten från 30-minuterstrafik till 60-minuterstrafik under sommaren, vilket leder till längre väntetider och ökad trängsel på de avgångar som körs.

För att möta resenärernas behov och säkerställa en god tillgänglighet föreslås att linje 12 och linje 14 bibehåller sin 30-minuterstrafik även under sommarperioden. Denna satsning gör att resenärerna får enklare, mer pålitliga och jämlika resmöjligheter under hela året.

Enligt förslaget körs linjerna med följande turtäthet under sommaren:

Linje 12:

- Vardagar: 30-minuterstrafik kl. 06–18
- Lördagar: 30-minuterstrafik kl. 11–18

Linje 14:

- Vardagar: 30-minuterstrafik kl. 06–17
- Lördagar: 30-minuterstrafik kl. 11–17

Förslag till trafikutveckling i närtid efter 2027

Arbete pågår med att utreda omfattande trafiksatsningar. Satsningarna innefattar bland annat följande objekt utan inbördes ordning:

- Utveckla trafiken i Gävle med bland annat förtätning på linje 12, 14 och 15 samt förlänga linje 2 till Ersbo
- Förtätning av tågavgångar på Norra stambanan och Ostkustbanan.

Infrastrukturåtgärder

För att kollektivtrafiken ska fungera krävs också förbättrad infrastruktur.

Genom länsplanen för regional transportinfrastruktur prioriteras:

- Trygga och tillgängliga hållplatser
- Fler pendlerparkeringar
- Bättre gång- och cykelvägar till kollektivtrafiken

Kommunerna ansvarar för det lokala vägnätet, men kan få statlig medfinansiering för vissa investeringar.

Kostnader och finansiering

För 2027 beräknas följande kostnader för utökad sommartrafik i Gävle:

Linje	Bruttokostnad	Nettokostnad (efter biljettintäkter)
Linje 12	530 000 kr	440 000 kr
Linje 14	370 000 kr	290 000 kr

Bedömningen är att kostnaderna kan rymmas inom befintlig budget.

Konsekvensbeskrivningar**Arbetsmiljö**

Förändringarna bedöms inte påverka arbetsmiljön negativt.

Social hållbarhet

Förbättrad tillgång till kollektivtrafik gynnar särskilt personer utan körkort och stärker jämlikheten i Gävle. Satsningen ligger i linje med Agenda 2030 genom att fler kan välja kollektivtrafik framför bil.

Miljömässig hållbarhet

Fler bussresor innebär minskade koldioxidutsläpp och bidrar till regionens mål om fossilfri kollektivtrafik.

Ekonomisk hållbarhet

En stark kollektivtrafik underlättar arbete och studier, minskar behovet av bil och stärker Gävles lokala arbetsmarknad.

Trafikutveckling X-trafik**Sida 5 av 5****Expedieras till**

Regionstyrelsen

Tommy Stokka
Trafik-, kultur- och folkhögskoledirektör

Johnny Olofsson
Trafikutvecklingschef